

Fortrøstning til, at Maalet kan naas og naas bedre nu end før, og at Vejen derfor viser sig at være, nærmere beset, hensigtsmæssig.

Den Kritik, som er rettet fra forskellige Sider ved Universitetet mod den højere Skole, havde man ventet, allerede den Gang Skoleloven kom. Loven er, som de Herrer ved, den første store Frugt af Systemskiftet, og det er for den daværende Kultusminister, det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen), ganske sikkert en Kilde til Stolthed, at det faldt i hans Lod at føre denne store Tanke, denne modne Lov ud i Livet. Den Fane, man da hejsede, hejsede man ikke ud fra en blot Stemning, men ud fra Aarhundreders Erfaring af de bedste og kyndigste Pædagoger og udfra de Erfaringer, man herhjemme havde gjort gennem vor Folkeskoles hele Udvikling i det forløbne Aarhundrede. Thi det, som skete, var jo, at den Overtro, paa Lærerskolen, man hidtil havde haft, skød man bort, og i Stedet satte man Folkeskolens hele Grundsyn paa Udviklingen: Barnets Vækst. Tidligere havde man villet bestemme Skolen ovenfra. Det, som skete ved den nye Lov, var, at man nu bestemte den nedenfra, og da' var det saa heldigt, at den ærede daværende Kultusminister havde ved sin Side en Mand, som med hele den Autoritet, hvormed hans Stilling omgav ham som Professor i Latin ved Københavns Universitet, med langt større Virkning, end nogen anden vilde have været i Stand til, traadte i Skranken for det nye Syn, som vendte sig bort fra Lærerskolen og gav sig den levende Vækstskole i Vold. Professor Gertz's Navn er saa nøje knyttet til Almenskoleloven af 1903, at jeg tror, at alle, som er glade ved denne Lov, bør mindes hans Indsats med den største Veneration. Og han spaaede allerede, hvad der vilde komme fra hans Kollegers Side, idet han stærkt betonede, at han vilde finde det ganske urigtigt, om man ved Indrettelsen af Mellemskolens Undervisningsplan tog Hensyn til andre udenfor denne Skole staaende højere Undervisningsanstalters Krav og lod slige Hensyn faa nogen som helst bestemmende Indflydelse paa den. Dette Standpunkt er Lovens Forudsætning, og jeg vil haabe, at den højtærede Kultusminister fremdeles vil hævde det. Det er Skolen, der ud fra sine Iagttagelser om Vilkaarene for Barnets Vækst skal skønne over, hvilken Skoleform der er den bedste. Det gaar med Mennesker, som med Blomster og Træer: naar Væksten er god, bliver Frugten ogsaa god, og den Iver og Friskhed, som er kom-

met ind i Arbejdet i Lærerskolen siden 1903, er noget, som ganske sikkert de allerfleste Skolemænd er enige om at sætte Pris paa. Naar der mødes fra Universitetet med det gamle Kundskabskrav, det gamle Lærdomskrav, kan dersynes her at opstaa en Strid. Men denne Strid betyder ikke, at Eleverne under den nye Ordning ikke kan naa samme Højde af Kultur som under den gamle. Den Iver, som de bringer med sig, sætter dem og vil vise sig i Aarens Løb at sætte dem i Stand til at naa vel sagtens nok saa højt. Det er det Resultat, som, naar man venter nogle Aar, ganske sikkert vil aabenbare sig for os alle.

Men at der er Uro i Skolen, er lige saa sikkert, og denne Uro kommer af, at Loven havde en helt anden Side end den at give Lærerskolen Dødsstødet og bygge den paa et andet Grundlag. Forholdet til Folkeskolen blev ikke klaret helt og bestemt. Det var ingen Reform af Folkeskolen, det var en Reform af den højere Skole, der blev forsøgt, denne skulde bygge ikke paa sin egen Forberedelsesskole, men paa den Undervisning, som Folkeskolen havde fundet hensigtsmæssig for Barnealderen. Ud derfra byggedes den højere Almenskole op. Som Professor Gertz den Gang udtrykte det, Folkeskolen skulde ingen Indflydelse have paa Mellemskolens Ordning; den fik kun den Indflydelse, som laa i, at den fik bestemt Mellemskolens Grundlag, men den skulde ikke have nogen Indflydelse paa den nærmere Plan om, hvordan Mellemskolen skulde udformes. Men nu har denne Mellemskole øvet en Fristelse overfor Folkeskolen, Folkeskolen har optaget den i sig og derigennem faaet ligesom et fremmed Legeme ind i sin Virksomhed, saaledes at Loven har forstyrret Folkeskolen i dens Gerning. Det ærede Medlem for Bornholms Amts 2den Valgkreds (Koføed) sagde forleden Dag, at han haabede, at der, naar nogle Aar var gaaet, skulde være tilstrækkelige Erfaringer til, at vi kunde faa en Skole, som var af een Støbning ud fra en Sammensvejsning af Folkeskolen, Mellemskolen og Gymnasiet. Imod dette protesterede øjeblikkelig det ærede Medlem for Ribe Amts 2den Valgkreds (Slebsager), og jeg maa give det ærede Medlems Protest Medhold, fordi det vigtigste, den første Betingelse for Udviklingen i vort Land er, at Folkeskolen fortsætter sit Arbejde uforstyrret. Hvis det lider noget Brud, lider vi Skade af langt større Betydning, end om der kom nogen Mangel oppe i den højeste Kultur. Og den nye Skolelov har virket forstyrrende paa